

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
ІНСТИТУТ СВИНАРСТВА І АГРОПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА

Актуальні проблеми фізіології тварин

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 120-річчю
Олексія Володимировича Квасницького*

17–18 вересня 2020 року

Полтава
2020

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор Полтавської державної аграрної академії, кандидат економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, м. Полтава, Україна;

Волощук В. М., директор Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН, член-кореспондент НААН, д-р с.-г. наук, професор, м. Полтава, Україна;

Карповський В. І., професор кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М. Ф. Гулого НУБіП України, д-р вет. наук, професор, академік НАН ВО України, лауреат премії ім. С. З. Гжицького, член Центральної ради Українського фізіологічного товариства ім. П. Г. Костюка, академік-секретар Відділення біології НАН ВО України, м. Київ, Україна;

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини ПДАА, д-р вет. наук, професор, м. Полтава, Україна;

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва і переробки продукції тваринництва ПДАА, д-р с.-г. наук, професор, м. Полтава, Україна;

Стояновський В. Г., завідувач кафедри нормальної і патологічної фізіології ім. С. В. Стояновського Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С. З. Гжицького, д-р вет. наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, академік НАН ВО України та УАН, м. Львів, Україна;

Томчук В. А., зав. кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М. Ф. Гулого НУБіП України, д-р вет. наук, професор, академік НАН ВО України, м. Київ, Україна;

Трокоз В. О., професор кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М. Ф. Гулого НУБіП України, д-р с.-г. наук, професор, академік НАН ВО України, лауреат премії ім. С. З. Гжицького, м. Київ, Україна;

Усенко С. О., завідувач кафедри технологій дрібного тваринництва Полтавської державної аграрної академії, канд. біол. наук, м. Полтава, Україна;

Шостя А. М., завідувач кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва Полтавської державної аграрної академії, д-р с.-г. наук, Заслужений діяч науки і техніки України, м. Полтава, Україна.

Актуальні проблеми фізіології тварин : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 120-річчю О. В. Квасницького (м. Полтава, 17–18 вересня 2020). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. 112 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної конференції за результатами досліджень щодо актуальних проблем фізіології тварин.

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, практичних спеціалістів і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК, кого цікавить проблематика фізіології тварин.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних та відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

<i>Ступарь І. І.</i> Прооксидантно-антиоксидантний гомеостаз у свинок у різні фази статевого циклу	93
<i>Сябро А. С.</i> Використання новітніх біотехнологій відтворення свиней в умовах промислового свинарства	96
<i>Ткачов О. В., Ткачова О. Л.</i> Ефективність заморожування сперми кнурів за білгородською технологією	97
<i>Усачова В. Є., Рак Т. М.</i> Теплостійкість свиней різних порід	98
<i>Усенко С. О.</i> Циклічна лабільність прооксидантно-антиоксидантного гомеостазу у свинок	100
<i>Чижанська Н. В.</i> Функціональні харчові продукти як засіб підвищення імунітету	101
<i>Шаферівський Б. С., Карунна Т. І., Желізняк І. М.</i> Вплив господарського використання на молочну продуктивність корів.....	102
<i>Шерстюк Л. М.</i> Досягнення Квасницького О. В. у сфері фізіології травлення	104
<i>Шнуренко Е. О., Студенок А. А., Карповський В. І., Трокоз В. О.</i> Вміст жиророзчинних вітамінів в залежності від типологічних особливостей автономної регуляції у курей	105
<i>Юдіна К. Є.</i> Розвиток дослідної справи з фізіології травлення у свиней на теренах України на початку ХХ ст.	107
<i>Юдіна К. Є.</i> Розвиток української науки в навчальних закладах з фізіології травлення сільськогосподарських тварин впродовж ХХ ст.....	109
<i>Юхно В. М., Кузьменко Л. М.</i> Жири у технології вирощування поросят-гнотобіотів	110

4. Кирилів Б. Я., Ратич І. Б., Гунчак А. В., Федорович Є. І. (2015). Біологічні та метаболічні особливості різних видів сільськогосподарської птиці. *Науковий вісник ЛНУВМБТ ім. С. З. Гжицького*, Т. 17, № 1 (61), Ч. 3, с.73

5. Шевчук М. О., Стояновський В. Г., Коломієць І. А. (2018). Технологічні стреси у птахівництві. *Науковий вісник ЛНУВМБТ ім. С. З. Гжицького*, Т. 20, № 88, 63–68. doi: 10.32718/nvlvet8811

6. Reddy BS, Sivajothi S. (2017). Avian electrocardiography: a simple diagnostic tool. *Int. J Avian & Wildlife Biol.*, (5), 166–167. doi: 10.15406/ijawb.2017.02.00036.

7. Баевский Р. М., Кириллов О. И., Клецкин С. В. (1984). Математический анализ изменений сердечного ритма при стрессе. *Наука*, с. 219.

8. Насонов И. В., Буйко Н. В., Лизун Р. П., Волыхина В. Е., Захарик Н. В., Якубовский С.М. (2014). Методические рекомендации по гематологическим и биохимическим исследованиям у кур современных кроссов. РУП Институт экспериментальной ветеринарии имени С. Н. Вышелесского НАН Беларуси, Минск.

9. Левченко В. І., Головаха В. І., Кондрахін І. П., та ін. (2010). Методи лабораторної клінічної діагностики хвороб тварин. Київ : Аграрна освіта. 445 с.

УДК 636.4:612.3:68.01.09

РОЗВИТОК ДОСЛІДНОЇ СПРАВИ З ФІЗІОЛОГІЇ ТРАВЛЕННЯ У СВИНЕЙ НА ТЕРЕНАХ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХ СТ.

Юдіна К. Є., кандидат історичних наук, викладач, (kсения-yudina@ukr.net)

Українська медична стоматологічна академія, м. Полтава, Україна

В Україні свинарство історично є пріоритетною національною галуззю сільськогосподарського виробництва. У підвищенні м'ясної продуктивності свиней велике значення відіграють технологічні фактори, серед яких головне місце відводиться годівлі тварин. На корма, припадає найбільша частка витрат у виробництві свинини і разом з тим саме тут криються великі резерви для їх зниження.

У спеціальній літературі висвітлюється достатньо великий масив даних з фізіології травлення у тварин, однак відсутня цілісна картина еволюції наукової думки в цих питаннях. Також не зроблено спроби комплексно проаналізувати змістовний аспект, наукову спадщину та динаміку змін основних напрямів фізіології травлення у свиней.

Метою дослідження є проведення дослідження еволюції становлення та проведення комплексних наукових досліджень з фізіології травлення у свиней.

Методологічною основою дослідження є загальні принципи історизму, об'єктивності й системності, що передбачають опис та аналіз подій і явищ на основі науково-критичного використання різноманітних джерел.

На підставі аналізу наукових публікацій та звітних документів досліджено в історичному аспекті створення та діяльність Інституту свинарства та АПВ

НААН – головного наукового-методичного та координаційного центру з вивчення питань свинарства. У 1865 р. – організація Полтавського сільськогосподарського товариства; 1884 р. – Полтавське сільськогосподарське товариство обрало першу раду Дослідного поля, поклавши цим самим початок його заснування; 1901 р. – Полтавські губернські збори постановили перетворити Полтавське дослідне поле у дослідну станцію 2-го розряду; 1909–1910 рр. – реорганізація дослідного поля в дослідну станцію; 1912 р. – При ній організують відділ тваринництва; 1928 р. – створення Полтавської зоотехнічної дослідної станції на базі відділу тваринництва Полтавської сільськогосподарської станції; лютий 1930 р. – створення Інституту експериментальної зоотехнії; 1930 р. – відкриття у Полтаві Всесоюзного науково-дослідного інституту свинарства.

Вчені установи проводили обстеження стану свинарства країни, приділяючи особливу увагу питанням фізіології травлення та годівлі тварин. У лабораторії фізіології травлення інституту вперше розроблено О. В. Квасницьким методику введення полізонду для вивчення травлення в різних шарах вмісту шлунку свині. Результати, одержані у процесі проведення фундаментальних досліджень фізіології травлення свиней, стали теоретичною основою для подальшої розробки оптимальних норм годівлі. Було розроблено систему повноцінної годівлі свиней залежно від статі, віку, фізіологічного стану та ін.

Обґрунтованим буде висновок, що наприкінці 20-х рр. ХХ ст. як елемент державної політики розпочато створення мережі галузевих науково-дослідних інститутів. Головними установами, які займалися проблемами свинарства і зокрема фізіології травлення, стали предтечі сучасних, Інститут свинарства та агропромислового виробництва НААН (м. Полтава) та Інститут біології тварин НААН (м. Львів).

Література

1. Юдіна К. Є. Науково-організаційні засади в системі розвитку вітчизняної зоотехнічної науки з проблем фізіології травлення свиней у 20–80-х роках ХХ століття : монографія / К. Є. Юдіна ; ВДНЗУ «УМСА». Полтава : ТОВ «Техсервіс», 2017. 102 с.

Наукове видання

Актуальні проблеми фізіології тварин

Матеріали

*Міжнародної науково-практичної конференції,
присвяченої 120-річчю Олексія Володимировича Квасницького
(м. Полтава, 17–18 вересня 2020 року)*

Підписано до друку 15.09.2020 р. Замовлення № 69. Папір офсетний.
Друк різнографія. Формат 60х90/16. Ум. друк. арк. 6,94.
Гарнітура Times New Roman Cyr. Тираж 100.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Г. Сковороди, 1/3.